

ชื่อวิทยานิพนธ์   ความหลากหลายและการแพร่กระจายของคลาโดเซอราในแหล่งน้ำจืดจังหวัด
ตรัง

ผู้เขียน   นางสาวพรรณณี สอาดฤทธิ

สาขาวิชา   นิเวศวิทยา

ปีการศึกษา   2544

บทคัดย่อ

การศึกษาความหลากหลายและการแพร่กระจายของคลาโดเซอราในแหล่งน้ำจืดประเภท
ต่างๆ ของจังหวัดตรัง จำนวน 26 แหล่งน้ำ ซึ่งประกอบด้วยแหล่งน้ำนิ่ง 19 แหล่ง และแหล่งน้ำไหล
7 แหล่ง โดยเก็บตัวอย่างทุก 3 เดือน เป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 ถึงเดือน
สิงหาคม 2543 รวม 5 ครั้ง และวัดปัจจัยสภาวะแวดล้อมบางประการภายในแหล่งน้ำที่ศึกษา
ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง อุณหภูมิ ความเค็ม ค่าการนำไฟฟ้า และความขุ่น ผลการศึกษาพบ
คลาโดเซอราทั้งสิ้น 7 วงศ์ 34 สกุล 68 ชนิด ชนิดที่พบเป็นครั้งแรกในประเทศไทยจากการศึกษา
ครั้งนี้มี 6 ชนิด ได้แก่ *Chydorus opacus* Frey, 1987, *Disparalona rostrata* (Koch, 1941),
Ephemeroporus phintonicus (Margaritora, 1969), *Ledigia australis* Sars, 1885,
Notoalona freyi Idris & Fernando, 1980 และ *Sarsilatonina serricauda* (Sars, 1901) ชนิดที่ยัง
ไม่สามารถจำแนกชนิดได้มี 6 ชนิด ได้แก่ *Alona* sp., *Ephemeroporus* sp., *Karualona* sp.,
Leydiglopsis sp., *Macrothrix* sp.1 และ *Macrothrix* sp.2 ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาใน
การจำแนกชนิดเหล่านี้ คลาโดเซอราในวงศ์ Chydoridae เป็นวงศ์ที่มีจำนวนสกุลและจำนวนชนิด
มากที่สุด โดยพบทั้งสิ้น 18 สกุล 44 ชนิด สกุลที่มีจำนวนชนิดมากที่สุด คือ สกุล *Alona* ซึ่งมีทั้งสิ้น 13
ชนิด วงศ์ที่พบจำนวนสกุลมารองลงมา ได้แก่ วงศ์ Macrothricidae (4 สกุล 10 ชนิด), วงศ์
Sididae (4 สกุล 5 ชนิด), วงศ์ Daphniidae (3 สกุล 4 ชนิด), วงศ์ Bosminidae (2 สกุล 2 ชนิด),
วงศ์ Moinidae (2 สกุล 2 ชนิด) และวงศ์ Ilyocryptidae (1 สกุล 1 ชนิด) ตามลำดับ ชนิดของ
คลาโดเซอราที่พบชุกชุม ได้แก่ *Ephemeroporus barroisi*, *Alonella excisa*,
Macrothrix flabelligera, *Alona verrucosa* group คลาโดเซอราชนิดที่พบแพร่กระจายใน
หลายแหล่งน้ำ คือ *Alona verrucosa* group เมื่อเปรียบเทียบความหลากหลายของคลาโดเซอรา
ในเชิงสถานที่ พบว่าแหล่งน้ำนิ่งมีความหลากหลายของคลาโดเซอรามากกว่าแหล่งน้ำไหล โดยพบ
คลาโดเซอราในแหล่งน้ำนิ่งทั้งสิ้น 31 สกุล 64 ชนิด ในแหล่งน้ำไหลพบ 27 สกุล 43 ชนิด

โดยแหล่งน้ำที่มีความหลากหลายชนิดของคลาโดเซอรามากที่สุด คือ พรุยน (43 ชนิด) และในเชิงเวลาพบว่าเดือนพฤศจิกายน 2542 และเดือนพฤษภาคม 2543 มีความหลากหลายชนิดของคลาโดเซอรามากที่สุด (53 ชนิด) เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของคลาโดเซอรากับปัจจัยทางกายภาพและเคมีบางประการของแหล่งน้ำ พบว่าปัจจัยสภาวะแวดล้อม ได้แก่ ค่าความเป็นกรด-ด่าง อุณหภูมิ ค่าการนำไฟฟ้า และความขุ่นมีผลต่อการแพร่กระจายของคลาโดเซอร่า

Thesis Title   Diversity and Distribution of Freshwater Cladocera in Trang Province
Author   Miss Pannee Sa-artrit
Major Program   Ecology
Academic Year   2001

Abstract

The aim of the research was to study the diversity and spatio-temporal distribution of freshwater Cladocera in the Trang Province. Samples were collected from 26 sampling sites (19 lentic and 7 lotic localities) every 3 months from August 1999 to August 2000. In addition, pH, temperature, salinity, conductivity and turbidity were measured. The total number of species recorded was 68 species (7 families, 34 genera) of which 6 species [*Chydorus opacus* Frey, 1987, *Disparalona rostrata* (Koch, 1841), *Ephemeroporus phintonicus* (Margaritora, 1969), *Ledigia australis* Sars, 1885, *Notoalona freyi* Idris & Fernando, 1980 and *Sarsilatona serricauda* (Sars, 1901)] were new to Thailand. Six species (*Alona* sp., *Ephemeroporus* sp., *Karualona* sp., *Leydigiopsis* sp., *Macrothrix* sp.1, *Macrothrix* sp.2) still can't be identified. Their taxonomic problems have been remarked upon. The most diverse family was Chydoridae (18 genera, 44 species) followed by Macrothricidae (4 genera, 10 species), Sididae (4 genera, 5 species), Daphniidae (3 genera, 4 species), Bosminidae (2 genera, 2 species), Moinidae (2 genera, 2 species) and Ilyocryptidae (1 genus, 1 species) respectively. *Alona* was the most diverse genus, comprising of 13 species. The most frequently encountered species were *Ephemeroporus barroisi*, *Alonella excisa*, *Macrothrix flabelligera*, *Alona verrucosa* group. When the diversity of Cladocera in relation to habitat types and seasonality is considered, this study reveals that lentic localities (31 genera, 64 species) have higher diversity than lotic localities (27 genera, 43 species), the highest species diversity being in Pru-yon swamp. Moreover the results showed the highest species diversity in November, 1999 and May, 2000 (53 species). The species composition of Cladocera has been shown to be related to pH, temperature, conductivity and turbidity.